

руки. Місяці минали, а замок все тримав ся. Тоді власне Нокс вперше почав проповідувати, і, як він казав, його слухачі були такі, що потребували найліпшої поради яку він мав їм дати, бо багато з них були такі, що не бояли ся ні Бога, ні людей. Нарешті на просьбу Аррана, французький король післав фльоту, котра дуже скоро зробила кінець обороні замку і примусіла залогу піддати ся. Всім полоненим запевнили жите, але вони мали бути відіслані до Франції, а колиб вони не хотіли там лишатись, так могли-б вдатись до котрої будь иньшої країни, за винятком Шкоції. В такій вірі був Нокс, коли його запровадили на корабель, що віз його геть від родинного краю перше в його житю. Але незабаром він довідав ся, як він був ошуканий. За тих часів у Франції був звичай карати еретиків і втой самий час вживати їх як галярних невольників. І на таке жите Нокс був осуджений майже на два роки. Страшнішого житя не можна собі і уявити. Галярний невольник був убраний в сорочку з найгрубшого полотна (котре призначене на вітрила) і жакет з серджу (твердого сукна) так скроений, що можна було вільно уживати руки підчас громадєня веслами. Коли такий раб виходив на берег, кожний знав, хто він такий після його твердої сорочки, маленької шапки, і по обголеній голові. Від штири до шість невольника було приковано до одної лавки, на котрій вони сиділи і громадили протягом дня і під котрою вони спали в